

УСЕНКО ВІКТОР ПАВЛОВИЧ (до 75-річчя від дня народження)

26 січня 2009 р. виповнилося 75 років від дня народження відомого фахівця в галузі морської геології та гео-екології, провідного наукового співробітника відділу сучасного морського седиментогенезу Інституту геологічних наук НАН України, кандидата геолого-мінералогічних наук Віктора Павловича Усенка.

Народився ювіляр у 1934 р. у м. Харкові в родині українського поета Павла Матвійовича Усенка. По закінченні в 1957 р. геологічного факультету Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка Віктор Павлович працює у геолого-знімальній експедиції Далекосхідного геологічного управління Міністерства геології СРСР, з 1960 р. – в Інституті геологічних наук АН УРСР, а з 1963 по 1966 р. – в Українському науково-дослідному конструкторсько-технічному інституті син-

тетичних надтвердих матеріалів на посаді інженера. В 1966 р. Віктор Павлович повертається до Інституту геологічних наук – на той час єдиного в Україні центру дослідження геології Світового океану. У зв'язку з реорганізацією ІГН АН УРСР в 1969 р. переходить до Інституту геохімії і фізики мінералів АН УРСР у відділ геології і геохімії осадового рудоутворення. З 1977 р. він – старший науковий співробітник відділу літології ІГН НАН України, з 1981 р. і до тепер – провідний науковий співробітник відділу сучасного морського седиментогенезу.

Віктор Павлович – активний учасник морських геологічних експедицій, які проводила АН України на різних науково-дослідних судах з метою вивчення будови дна океанів і морів. Географія його морських експедиційних робіт надзвичайно широка. Це – затоки та лимани Причорномор'я і Приазов'я від дельти Дону і Кубані до дельти Дунаю (т/х «Амур», 1990), Керченська протока, Азовське (СЧС, 1970-1971 рр.), Чорне моря (НДС «Геохимик», 1976; «Адмирал Бронемир Орманов», 1998), Індійський (19-й рейс НДС «Академик Вернадский», 1978-1979; НДС «Михаил Ломоносов», 1988) та Атлантичний океани (28-й рейси НДС «Академик Вернадский», 1984), літораль тропічного сектору західної Африки (15-й рейс НДС «Профессор Колесников», 1987; НДС «Устрица», 1992) і, зреш-

тою, Південна та Західна Антарктика (НДС «Эрнст Кренкель», 1997, 1998; НДС «Горизонт», 2000; ЕС «Ушуая», 2004).

У 1972 р. на Вченій раді Одеського університету В.П. Усенко успішно захищає дисертаційну роботу «Современные донные осадки Азовского моря (вещественный состав и осадконакопление)». В основі його роботи – результати аналізу та узагальнення великого фактичного матеріалу, зібраного при проведенні геолого-пошукових робіт.

Своїми багаторічними дослідженнями Віктор Павлович зробив суттєвий внесок у розвиток морської геологічної науки в Україні. За його участю було створено «Геолого-геофизический атлас шельфа Гвинейской Республики (масштаб 1:500 000 и 1:1 000 000)» (1995), він автор 9 монографій, серед яких: «Геология Азовского моря» (1974), «Некоторые особенности вещественного состава донных осадков западной части Черного моря» (1977), «Геология шельфа УССР. Лиманы» (1984), «Геология и металлогения северной и экваториальной частей Индийского океана» (1984), «Тропическая Атлантика. Регион Гвинеи» (1988), «Геология и металлогения Тропической Атлантики» (1989), а також численних статей, препринтів, наукових звітів, доповідей на наукових нарадах, симпозіумах та конференціях самого різного рівня.

У 1995 році Віктор Павлович отримав сертифікат консультанта з екологічного аудиту Європейського банку реконструкцій та розвитку і з успіхом реалізує свої знання в екологічних дослідженнях в Антарктиді, бере активну участь у роботі Науково-технічної ради Національного Антарктичного наукового центру. Він – унікальний фахівець в галузі фаціального аналізу льодового морського та мілководного архіпелажного седиментогенезу. Зібраний ним багатий фактичний матеріал, системний підхід до його опрацювання дозволив встановити закономірності поширення донних відкладів у геосистемі Антарктики та приантарктичних морів. Він також був учасником структурно-геодинамічних досліджень глибинної будови Антарктики методом гравіметричної томографії, ландшафтних досліджень вологих оазисів Західної Антарктики.

Юбіляром у співавторстві з М.М.Іваніком, С.О. Козаком, Н.В. Маслун розроблено оригінальну методіку вивчення біогеохімії форамініфер, яку використано при систематиці, палеоекологічних і палеоокеанологічних реконструкціях четвертинних відкладів Індійського океану та Гвінейського шельфу Атлантики.

Ми, колеги і друзі Віктора Павловича, працюючи з ним пліч-о-пліч багато років, високо цінуємо його як справжнього професіонала, унікального фахівця в галузі фаціального аналізу морських відкладів, талановитого ініціатора, чуйну і доброзичливу людину. Під час як ділового, так і простого людського спілкування отримуємо не тільки знання та навички, але й частину його душевного тепла.

Ювіляр є щирим і надійним другом, відданим чоловіком, люблячим і турботливим батьком, дідом і прадідом.

Щиро бажаємо Віктору Павловичу міцного здоров'я, родинного щастя, добробуту, невичерпної енергії та наснаги для здійснення всього задуманого на довгі роки!